

Ur Vifolka härads dombok

---

*Ur A1a:1 Vadstena landsarkiv – kompletterat med renovationerna i Göta hovrätt
avskrivet av Henrik Mosén*

Kopiera texten efter behag – men hänvisa till mig som gjort utdragen och var ni hämtat texterna

---

s 95, **1609 den 14 februari**, laga ting vid Liunga närvarande välaktad Lars Månsson häradsfogden

Nämnden

Joen i Bredegården

Per i Swåsz

Oluf i Hultersta

Lasse i Skoneberga

Mårten i Bierga

Måns i Wästerlösa

Per i Drusetorp

Harald i Sperringe

Erich i Skoneberg

Per i Boo

Knut i Måla

Niels i Skoneberg

s 95

Samma dag inlades uti häradskisto och förvaring domboken för Anno 1608 och Correspondens däremot levererades uti H H N.ds Hertig Johans Cancellj.

s 95

Tingsfördes Bencht i Bromma, vilken hade huggit ena trä eka emot förbud. Fälltes efter riksens stadga till 40 mkr.

s 96

Jöns i Myran hade och huggit ena Rå ek. Fälltes till böter efter Nyköpings stadgan 40 mkr.

s 96

Mäster Niels i Wreta och Niels i Tift med sin värbroder Per Nielsson i Slottet, på bägges deras hustrus vägnar, för deras fäderne som de sade skulle felas och icke vara tillfyllest utgivit av Måns i Härista. Blev så förlikte att M Niels skall giva dem 40 lod silver, och där med vara en avtald sak, och aldrig mera uppå yrkas.

s 96

Anders i Sya hade stuckit Elin Jönsedotter i Swåsz, kindö__et med en kniv. Fälltes till 6 mkr. Hans husbonde w Hans Erichsson till Broxzwijk målsägandenom och härade.

s 96

Bencht i Liunga hade slagit Niels Håkonsson i Dymmesta en blånat på armen. Fälltes till 3 mkr till treskiftes.

s 96-97

Oluf i Ry haver nu länge varit i rykte för en kona och icke vill sig bekänna, utan begärer att han sig med lag och ed där ifrån befria må. Så uppå det att saken kunde en gång gripa en enda, och ingen skulle tage sig ett ord sanning för hans skulle, ty blev honom efterlätit att fästa för samma sak en tolvmanna ed, om han den eljest gånga gitter.

s 97

Håkan Joensson i Gudhem och Oluf Joensson i Lilla Tolfsta i Sjögestad sn, blevo således förlikto om det arv och tjänste lön som Olufs hustru hade av Håkon till att fordra, att håkon skall giva för.de Oluf till det han förr hade bekommit 13 dal.r och sedan vara en avtalat sak....

s 97

- Kolsarpa gård uppbjöds andra gången av Per i Skirkulla.
- Åász skattegård en ½ sätting [åtting] uppbjöds andra resan av Joen Andersson i Marsåås.

s 98, **1609 den 11 maj**, tingades vid Liunga uti häradsfogdens Lars Månssons närvaro

Nämnden

Joen i Bredegården	Lasse i Skoneberga
Per i Boo	Måns i Wästerlösa
Oluf i Hultersta	Harald i Sperringe
Per i Drusetorp	Mårten i Bierga
Niels i Skoneberg	Erich i Skoneberga
Per i Swász	Knut i Måla

s 98

Samma dag nämndes en laga syn med de tolv i nämnden uppå en äng vid Örbergshult i Möleby sn som de i Spång bruka, och sedan besked giva vilken by ängen bör med rätta tillhöra, alldenstund där haver så länge varit jäv uti.

s 98-100

Ställes för rätten dessa efterskrevne: Torsten i Öiebro, Arfuid Skreddare, Niels skomakare och Jöns i Gothelösa för ett parlament och slagsmål de hade bedrivit hos för.de Jöns i Gothelösa, annan dag påska, vilket sig således hade itlldragit att Torsten kom dit med Oluf i Blekstorp och Germund Skomakare att handla med Jöns om en kvarn som Jönse hörde till att han ville henne utstädja. Då togo de sig före att köpa brännvin av Jönse och sedan spelte kort under predikanen och försummande där med Guds heliga ord... etc...

s 101

Anders i Tompta fäste en 6 manna ed till nästa ting, att den hästen han hade länt av Oluf i Hultersta icke hade fått den skada uti hans havandes wäro, där av han död blev.

s 101

Arfuid Skreddare hade lockat lägrat och med barn rått en piga Kirstin Jönsadotter b.d och tager henne till äkta. Förskontes uti böterna till 15 mkr kong, härade och hhövdinge.

s 101-102

Oluf i Ry fäste för lidne ting en tolvmanna ed efter hans trägna begäran, för den konan Sigrid att han alldeles var obrottslig i det hon honom ... så alldenstund han sig högeligen besvärade att hans lagmän hade nu förfall och kunno icke komma, därför blev honom denne upplåtit att fria sig nästa ting...

s 102

Per Erichsson i Mogelsta hade slagit Jöns skreddare och hans hustru blånat och blodvite. Ty fälltes han till 6 mkr till treskiftes.

s 102

Byrge i Himmelsby hade stungit Lasse i Torpa i kindbenet med en kniv, så att en benflisa var lös vorden. Dock togs hon icke ut. Blev av sagt att han skall böta 6 mkr konunge härade och hhövdinge och förlika sig med målsäganden för hans sak.

s 102

Jöns i Mörby välb Niels Nielssons landbo till Säby hade för ett år sedan (det Gud ba __) slagit ihjäl Swen i Wijby och hade bett målsägandenom och hosbondenom konungs saken. Utgav nu härade och hhövdinge 12 mkr efter det 13 Cap i Dråp Bl.

s 103

Kolsarpa gård uppbjöds nu tredje resan

s 104

- Dymesta gård uppbjöds första gången
- Brynielstorpa gård uppbjöds första resan av Niels Rafuelsson
- Åås gård är nu lagligen uppbjuden och Joen Andersson i Marsås bekom därför laga fästo på av Måns Olsson i Dymesta på sina egna och sina bröders vägna.

s 107, **1609 den 12 september**, laga ting vid Liunga uti häradshövdingens välbördig Niels Arfuidssons till Medhammars samt Håkan Pederssons häradsfogdens närvaro

Nämnden

Joen i Bredegården	Lasse Månsson i Skoneberg
Oluf i Hultersta	Måns i Wästerlösa
Peer i Swås	Harald i Sperringe
Peer i Drusetorp	Erich i Skoneberg
Niels i Skoneberg	Knut i Måla
Peer i Boo	Måns i Möreby

s 107-108

Samma dag gick Anders i Tompta sin lag för Olufz häst i Hultersta, att han icke blev död av hans handawärken, med dessa: Hendrich i Ö, Måns i Skuru, Oluf i Hyppinge, Wiar ibm och Måns i Haneberga.

s 108-109

Oluf i Ry skulle fullbordat sin lag som han tillförende fäst hade, och fick uppskov förra tinget med eden till detta. Och stod nu för rätten slätt ensam, och ingen människa hade som med honom svära ville. Då laas för honom upp det 19 Cap i TingmåleB och ville honom där efter till sakena binda som han var vitter före, nämligen att han skulle hava bedrivit enfallt hor med ena kona b.d Sigrid, för vilka hon allt ... haver nekat och svorit vid många häradsting. Så stod han nu likväl och bekände sig sakana vara. Därför fälltes han efter stadgan till 30 dal.r konungs sakana och målsäganderätt taga Her Claes [Elars?] Bielkes dotter på vilket gods han boor näml 20 dal.r, härade och hhövdinge 10 dal.r.

s 109

Jöns i Myran hade lockat och belägrat sina legopiga Walborg b.d och med henne bedrivit enfallt hor. Därför skulle han hava bött efter stadgarna sina 30 dal.r och för mökränkningen 40 mkr, men efter han var en fattig karl benåddes han på höga överhetens nödiga behag till 18 daler, kong, härade och hhövdinge. Men för Walborg, var en förlamat och eländig människa och slätt intet hade att böta med, ej heller tjäna förmätte, för sin bråt. Hade och ett spatt barn på händerna som hon sedan hade låtit råda sig. Därför gavs hon lös denna resan.

s 109-110

Anders Skule en inhyses karl i Möleby hade bedrivit enfallt hor med ena kona till hemvist i Sätra i Sya sn Brita b.d, och hade intet böta med, utan vad han hos gott folk ihop kräva kan. Därför förskontes han till böter med 15 dal.r kong, härade och hhövdinge. Men efter konan Brita hade sig och låtit belägra av en annan gift man, vilken mö är av vägen viken, och icke tillstädes kommen. Därför sattes hennes sak upp till dess hon kan komma tillstädes. Hans namn Torsten en drivare.

s 110

Måns Skomakare hade stungit Arfuid Skräddare igenom ansiktet med en kniv. Fälltes till 20 mkr till treskiftes, för såret och förlika sig med målsäganden om lytet, efter det 3 och 6 Cap i Såram.Bl. förkontes till 18 mkr. Och sattes dem ett vite emellan att vilkendera som avbryter den vänskap de nu sig emellan gjorde den skall böta högborne furste hertig Johan ett gilt par oxar.

s 110-111

Lasse i Pilagården hade lockat och lägrat sins faders legoiga Elin b.d, med barn rätt och ej vill äkta taga ville. Fälltes efter det 3 Cap i GiftermåleB. till 40 mkr. Förskontes till 9 dal.r.

s 111

Niels Haraldsson i Forsa fäste en 6 manna ed att han icke hade slagit Niels Anderssons fola ihjäl, som fanns död vid hans egna lyckio, till nästa ting.

s 111

- Brynestorpa gård uppbjöds andra gången
- Dymesta gård andra resan.

Ur A1a:1 Vadstena landsarkiv – kompletterat med renovationerna i Göta hovrätt
avskrivet av Henrik Mosén

Kopiera texten efter behag – men hänvisa till mig som gjort utdragen och var ni hämtat texterna

---